

UREDBA KOMISIJE (EU) 2015/703
od 30. travnja 2015.
o uspostavi mrežnih pravila interoperabilnosti i razmjene podataka

Uključena i prilagođena Odlukom Stalne grupe na visokoj razini 2018/02/PHLG-EnC od 12. siječnja 2018.¹

POGLAVLJE I.
OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Ovom Uredbom uspostavlja se mrežni kodeks kojim se utvrđuju pravila interoperabilnosti i razmjene podataka, kao i usklađena pravila rada transportnih sustava za plin.
2. Ova se Uredba primjenjuje na točke spajanja plinovoda između Ugovornih strana Energetske zajednice. Primjena na točkama spajanja plinovoda unutar Ugovorne strane podliježe odluci relevantnog nacionalnog regulatornog tijela. Kad je riječ o objavi podataka, članak 13. primjenjuje se na relevantne točke određene u stavku 3.2. Priloga I. Uredbi (EZ) br. 715/2009. Članak 17. primjenjuje na točke spajanja plinovoda i na ostale točke na transportnoj mreži na kojima se mjeri kvaliteta plina. Članak 18. primjenjuje se na transportne sustave. Ova se Uredba također može primjenjivati na ulazne točke iz trećih zemalja i izlazne točke prema njima, podložno odluci nacionalnih tijela.
3. <...>²

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se definicije iz članka 2. Uredbe (EZ) br. 715/2009 <...> i članka 2. Direktive 2009/73/EZ. Osim toga, primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) “izuzetni događaj” znači svaki neplanirani događaj koji se ne može u razumnoj mjeri kontrolirati ili spriječiti i koji na ograničeno vrijeme može prouzročiti smanjenje kapaciteta, utječući tako na količinu ili kvalitetu plina na nekoj točki spajanja plinovoda, s mogućim posljedicama po interakcije između operatora transportnih sustava, kao i između operatora transportnih sustava i korisnika mreže;
- (b) “operator koji započinje uparivanje” znači operator transportnog sustava koji započinje postupak uparivanja slanjem potrebnih podataka odgovarajućem operatoru transportnog sustava;
- (c) “pravilo manjeg” znači da će u slučaju razlike u obrađenim količinama na bilo kojoj strani točke spajanja plinovoda potvrđena količina biti jednaka manjoj od dviju obrađenih količina;
- (d) “postupak uparivanja” znači postupak uspoređivanja i usklađivanja obrađenih količina plina za korisnike mreže s obiju strana određene točke spajanja plinovoda, što rezultira potvrđenim količinama za korisnike mreže;

¹ Prilagodbe donesene Odlukom 2018/02/PHLG-EnC istaknute su [plavom bojom](#).

² <...> označava tekst Uredbe Komisije (EU) 2015/703 koji nije primjenjiv u Ugovornim stranama Energetske zajednice (za relevantne dijelove teksta vidjeti Odluku 2018/02/PHLG-EnC).

- (e) “operator koji potvrđuje uparivanje” znači operator transportnog sustava koji provodi postupak uparivanja i šalje rezultat postupka uparivanja operatoru koji započinje uparivanje;
- (f) “izmjerena količina” znači količina plina koja je, prema mjernoj opremi operatora transportnog sustava, fizički protekla kroz točku spajanja plinovoda po vremenskom razdoblju;
- (g) “račun za operativno uravnoteženje” znači račun između operatora susjednih transportnih sustava koji se upotrebljava za upravljanje razlikama u usmjeravanju u točki spajanja plinovoda kako bi se pojednostavnilo računanje plina za korisnike mreže uključene na točki spajanja plinovoda;
- (h) “obrađena količina” znači količina plina koju utvrđuju operator koji započinje uparivanje i operator koji potvrđuje uparivanje, kod koje se u obzir uzimaju nominacija ili renominacija korisnika mreže i ugovorne odredbe kako su utvrđene u skladu s relevantnim ugovorima o transportu i koja se upotrebljava kao osnova za postupak uparivanja;
- (i) “razlika u usmjeravanju” znači razlika između količine plina čiji su protok najavili operatori transportnih sustava i izmjerene količine u točki spajanja plinovoda;
- (j) “plinski dan” znači razdoblje od 5:00 UTC do 5:00 UTC sljedećeg dana za zimsko vrijeme i od 4:00 UTC do 4:00 UTC sljedećeg dana ako se primjenjuje ljetno računanje vremena;
- (k) “sporazum o međudržavnim spojnim plinovodima” znači sporazum zaključen između susjednih operatora transportnih sustava, čiji su sustavi povezani na određenoj točki spajanja plinovoda, kojim se određuju uvjeti i odredbe, operativni postupci i odredbe isporuke i/ili povlačenja plina na točki spajanja plinovoda radi olakšavanja učinkovitog uzajamnog djelovanja međusobno povezanih mreža za transport;
- (l) “točka spajanja plinovoda” znači fizička ili virtualna točka povezivanja susjednih ulazno-izlaznih sustava ili povezivanja ulazno-izlaznog sustava s međudržavnim spojnim plinovodom u mjeri u kojoj te točke podliježu postupcima korisnika mreže pri rezerviranju kapaciteta;
- (m) “virtualna točka spajanja plinovoda” znači dvije točke spajanja plinovoda ili više njih kojima se povezuju ista dva susjedna ulazno-izlazna sustava, a koje su objedinjene za potrebe pružanja usluge jedinstvenog kapaciteta;
- (n) “potvrđena količina” znači količinu plina koju je operator transportnog sustava potvrdio za protok ili kojoj se treba promijeniti raspored protoka na plinski dan D;
- (o) “raspodjela” (*kvota*) znači količinu plina koju operator transportnog sustava pripisuje korisniku mreže kao predaju ili preuzimanje izraženo u kWh u svrhu utvrđivanja dnevne količine odstupanja;
- (p) “ciklus renominacije” znači postupak koji provodi operator transportnog sustava kako bi korisniku mreže pružio obavijest o potvrđenim količinama nakon primitka renominacije.

POGLAVLJE II.
SPORAZUMI O MEĐUDRŽAVNIM SPOJNIM PLINOVODIMA

Članak 3.
Opće odredbe

Operatori susjednih transportnih sustava moraju osigurati da su barem sljedeći uvjeti, detaljno opisani u člancima od 6. do 12., obuhvaćeni **svakim budućim i postojećim** sporazumom o međudržavnim spojnim plinovodima u pogledu svake točke spajanja plinovoda:

- (a) pravila za nadzor protoka;

- (b) načela mjerenja količine i kvalitete plina;
- (c) pravila za postupak uparivanja;
- (d) pravila za raspodjelu količina plina;
- (e) komunikacijski postupci u slučaju izuzetnih događaja;
- (f) rješavanje sporova koji proizlaze iz sporazuma o međudržavnim spojnim plinovodima;
- (g) postupak izmjene sporazuma o međudržavnim spojnim plinovodima.

Članak 4.

Obveza informiranja

1. Operatori transportnih sustava utvrđuju informacije sadržane u sporazumima o međudržavnim spojnim plinovodima koje izravno utječu na korisnike mreže i izvješćuju ih o njima.
2. Prije sklapanja ili izmjene sporazuma o međudržavnim spojnim plinovodima koji sadrži pravila iz članka 3. točaka (c), (d) i (e), operatori transportnih sustava trebaju pozvati korisnike mreže da pošalju komentare na predloženi tekst tih pravila najmanje dva mjeseca prije sklapanja ili izmjene sporazuma. Pri sklapanju ili izmjeni svojeg sporazuma o međudržavnim spojnim plinovodima operatori transportnih sustava uzimaju u obzir te komentare korisnika mreže.
3. U roku od 10 dana od sklapanja ili izmjene sporazuma operatori transportnih sustava svojim nacionalnim regulatornim tijelima i ENTSOG-u dostavljaju obvezne uvjete iz sporazuma o međudržavnim spojnim plinovodima popisane u članku 3. i sve njihove izmjene dogovorene nakon stupanja na snagu ove Uredbe. Na zahtjev nadležnog nacionalnog tijela države članice operatori transportnih sustava u roku od 10 dana dostavljaju sporazume o međudržavnim spojnim plinovodima.

Članak 5.

Predložak sporazuma o međudržavnim spojnim plinovodima

1. <...>
2. <...>
3. Ako se operatori susjednih transportnih sustava u svojem sporazumu o međudržavnim spojnim plinovodima u skladu s člankom 3. ne uspiju dogovoriti oko jednog ili više uvjeta utvrđenih člancima 6. do 10., oni sklapaju sporazum o međudržavnim spojnim plinovodima na temelju predloška ENTSOG-a u pogledu svakog uvjeta oko kojeg se nisu mogli dogovoriti.

Članak 6.

Pravila za nadzor protoka

1. U pogledu nadzora protoka, operatori susjednih transportnih sustava:
 - (a) osiguravaju uspostavu pravila kojima se omogućuje da se protok plina kroz točku spajanja plinovoda može nadzirati te da je točan, predvidiv i djelotvoran;
 - (b) osiguravaju uspostavu pravila za usmjeravanje protoka plina kroz točku spajanja plinovoda i smanjenje odstupanja od protoka u skladu s postupkom uparivanja na najmanju moguću mjeru;
 - (c) imenuju operatora transportnog sustava koji je odgovoran za usmjeravanje protoka plina kroz točku spajanja plinovoda. Ako se operatori susjednih transportnih sustava oko toga ne uspiju složiti, operator transportnog sustava koji upravlja opremom za nadzor protoka

odgovoran je, u suradnji s drugim operatorom ili operatorima transportnog sustava, za usmjeravanje protoka plina kroz točku spajanja plinovoda.

2. Radi usmjeravanja protoka plina operatori susjednih transportnih sustava odlučuju o količini i smjeru protoka plina za svaku točku spajanja plinovoda i za svaki sat u plinskom danu.

Operator transportnog sustava imenovan u skladu sa stavkom 1. točkom (c) odgovoran je za usmjeravanje protoka plina kroz točku spajanja plinovoda pod uvjetom da svi operatori susjednih transportnih sustava poštuju obveze iz sporazuma u pogledu tlaka:

(a) uz razinu točnosti dostatnu za smanjenje razlike u usmjeravanju na najmanju moguću mjeru; i

(b) uz razinu stabilnosti u skladu s djelotvornom upotrebom mreža za transport plina.

3. Količina i smjer protoka plina koje određuju operatori susjednih transportnih sustava odražavaju:

(a) rezultate postupka uparivanja;

(b) korekcije računa za operativno uravnoteženje;

(c) sve dogovore za nadzor djelotvornog protoka između operatora susjednih transportnih sustava radi ubrzavanja, usporavanja, minimalnog protoka, dijeljenja protoka na virtualnoj točki spajanja plinovoda, ako takva točka postoji, i/ili promjene smjera protoka ili operativne troškovne učinkovitosti;

(d) sve dogovore za upravljanje ograničenjima prekogranične trgovine zbog razlika u kvaliteti plina u skladu s člankom 15. i/ili u praksama odorizacije u skladu s člankom 19.

4. Operator transportnog sustava može odlučiti izmijeniti količinu plina ili smjer protoka plina ili oboje, ako je potrebno, radi:

(a) poštovanja odredbi utvrđenih u nacionalnom zakonodavstvu o sigurnosti ili zakonodavstvu o sigurnosti Unije koje se primjenjuju na točku spajanja plinovoda;

(b) ispunjenja zahtjeva utvrđenih u interventnim planovima i planovima prevencije izrađenima u skladu s [važecim pravilima Energetske zajednice o sigurnosti opskrbe prirodnim plinom](#);

(c) reagiranja u situaciji kad operatorov sustav pogodi izvanredni događaj.

Članak 7.

Načela mjerenja količine i kvalitete plina

1. U pogledu načela mjerenja volumena, energije i kvalitete plina operatori susjednih transportnih sustava osiguravaju da se:

(a) uspostave detalji mjernih normi koje se primjenjuju na točki spajanja plinovoda;

(b) odredi operator transportnog sustava koji je odgovoran za ugradnju, upravljanje i održavanje opreme za mjerenje. Taj je operator dužan pravovremeno i s utvrđenom učestalošću drugom susjednom operatoru ili operatorima transportnih sustava stavljati na raspolaganje sve informacije i podatke u pogledu mjerenja protoka plina na točki spajanja plinovoda.

2. Pri ugradnji opreme za mjerenje, upravljanju tom opremom i njezinu održavanju na točki spajanja plinovoda uzimaju se u obzir tehnički zahtjevi koje moraju poštovati susjedni operatori transportnih sustava na temelju nacionalnih propisa.

3. Susjedni operatori transportnih sustava dogovaraju se o načelima mjerenja koja obuhvaćaju barem:

- (a) opis mjerne stanice, uključujući opremu za mjerenje i za analizu koja se upotrebljava i detalje o svakoj sekundarnoj opremi koja se može upotrebljavati u slučaju kvara;
 - (b) parametre kvalitete, volumena i energije plina koji se mjere te raspon i najveću dopustivu pogrešku ili raspon nesigurnosti u okviru kojeg smije raditi mjerna oprema, učestalost mjerenja, u kojim se jedinicama i prema kojim normama provode mjerenja te sve konverzijske faktore koji se upotrebljavaju;
 - (c) postupke i metode koji se upotrebljavaju za izračun parametara koji se ne mjere izravno;
 - (d) opis metode izračuna najveće dopuštene pogreške ili nesigurnosti pri određivanju transportirane energije;
 - (e) opis postupka provjere valjanosti podataka koji se upotrebljava za mjerene parametre;
 - (f) dogovore za provjeru valjanosti mjerenja i osiguranje kvalitete, uključujući postupke provjere i prilagodbi o kojima se moraju dogovoriti susjedni operatori transportnih sustava;
 - (g) način dostave podataka o mjenim parametrima, uključujući učestalost i sadržaj, između susjednih operatora transportnih sustava;
 - (h) konkretan popis signala i znakova za uzbunu koje susjedni operator ili operatori transportnih sustava koji upravlja/upravljaaju mjernom opremom dostavlja/dostavljaju drugom ili drugim susjednim operatorima transportnih sustava;
 - (i) način određivanja korekcija mjerenja i sve naknadne postupke koji bi mogli biti potrebni u privremenoj situaciji kad mjerna oprema griješi ili kad je pogriješila (bilo ispod ili iznad utvrđenog raspona nesigurnosti). Taj operator transportnog sustava poduzima odgovarajuće mjere kako bi okončao tu situaciju;
 - (j) pravila koja se primjenjuju između susjednih operatora transportnih sustava u slučaju kvara mjerne opreme;
 - (k) pravila koja se primjenjuju između susjednih operatora transportnih sustava u pogledu:
 - i. pristupa mjernom postrojenju;
 - ii. dodatnih provjera mjernog postrojenja;
 - iii. izmjene mjernog postrojenja;
 - iv. prisutnosti osoba tijekom umjeravanja i održavanja u mjernom postrojenju.
4. Ako se susjedni operatori transportnih sustava ne pridržavaju svojih obveza propisanih stavcima 1. i 3.:
- (a) operator transportnog sustava koji nadzire mjernu opremu odgovoran je za ugradnju, upravljanje i održavanje te opreme i pravovremenu dostavu podataka o mjerenju protoka plina na točki spajanja plinovoda drugom operatoru transportnih sustava;
 - (b) primjenjuje se europska norma EN1776 “Opskrba plinom – Mjerne stanice za prirodni plin – Funkcionalni zahtjevi”, verzija koja se primjenjuje u tom trenutku.

Članak 8.

Pravila za postupak uparivanja

1. U pogledu postupka uparivanja, operatori susjednih transportnih sustava uspostavljaju:
 - (a) detaljna pravila o postupku uparivanja kojima se prema potrebi uzimaju u obzir aranžmani za dnevne i satne nominacije;

- (b) pravila za dostavljanje i obradu relevantnih podataka između operatora susjednih transportnih sustava radi izračuna obrađenih količina i potvrđenih količina plina za korisnike mreže i količine plina čiji je protok na točki ili točkama spajanja plinovoda potrebno najaviti.
2. S nominacijama i renominacijama postupa se u skladu sa sljedećim:
- (a) primjenom pravila uparivanja za svaki par korisnika mreže s obiju strana točke spajanja plinovoda dobivaju se jednake potvrđene količine kad obrađene količine nisu usklađene;
 - (b) operatori susjednih transportnih sustava mogu se dogovoriti da zadrže ili provode neko drugo pravilo uparivanja osim pravila manjeg, pod uvjetom da se to pravilo objavi i da se korisnici mreže pozovu da daju komentare o predloženom pravilu uparivanja u razdoblju od najmanje dva mjeseca nakon objavljivanja pravila za uparivanje;
 - (c) operatori susjednih transportnih sustava navode svoju ulogu u postupku uparivanja tako što navode jesu li operator transportnog sustava koji započinje uparivanje ili operator koji potvrđuje uparivanje;
 - (d) operatori susjednih transportnih sustava navode primjenjiv vremenski raspored postupka uparivanja unutar ciklusa nominacije ili renominacije, pri čemu cijeli postupak uparivanja ne smije trajati dulje od dva sata od početka ciklusa nominacije ili renominacije, i mora uzeti u obzir:
 - i. podatke koji se moraju razmijeniti između operatora susjednih transportnih sustava kako bi im se omogućilo da izvijeste korisnike mreže o njihovim potvrđenim količinama prije kraja ciklusa nominacije ili renominacije, uključujući barem podatke iz stavka 4. točke (b);
 - ii. postupak razmjene podataka utvrđen u prethodnoj točki i. kojim se omogućuje operatorima susjednih transportnih sustava da točno i pravovremeno izvrše sve korake izračuna i dostavljanja.
3. Pri obradi nominacija za točku spajanja plinovoda, operatori susjednih transportnih sustava osiguravaju da se protok plina s obiju strana točke spajanja plinovoda izračunava na dosljednoj osnovi, vodeći računa o mogućim privremenim smanjenjima kapaciteta zbog bilo kojeg od uvjeta iz članka 6. stavka 4. s jedne strane ili s obiju strana točke spajanja plinovoda.
4. U svim sporazumima o međudržavnim spojnim plinovodima utvrđuje se u uredbama koje se odnose na razmjenu podataka za postupak uparivanja:
- (a) upotreba razmjene podataka između operatora susjednih transportnih sustava za postupak uparivanja;
 - (b) usklađene informacije sadržane u razmjeni podataka za postupak uparivanja u kojima je sadržano barem sljedeće:
 - i. identifikacija točke spajanja plinovoda;
 - ii. identifikacija korisnika mreže ili njegova portfelja, ako je primjenjivo;
 - iii. identifikacija strane koja dostavlja plin korisniku mreže ili od njega prima plin ili njezina portfelja, ako je primjenjivo;
 - iv. vrijeme početka i kraja protoka plina u pogledu kojeg se provodi uparivanje;
 - v. plinski dan;
 - vi. obrađene i potvrđene količine;
 - vii. smjer protoka plina.
5. Ako se u svojem sporazumu o međudržavnim spojnim plinovodima operatori susjednih transportnih sustava ne dogovore drukčije, primjenjuje se sljedeće:

- (a) operatori transportnih sustava moraju primjenjivati pravilo manjeg. Primjena pravila manjeg kao osnovnog pravila može se ograničiti jedino u slučaju da su ispunjeni uvjeti iz točke 2.2.3.1. Priloga I. Uredbi (EZ) br. 715/2009 i da bi njegova primjena mogla spriječiti ponudu stalnog kapaciteta iz postupka za upravljanje zagušenjem;
- (b) operator transportnog sustava koji upravlja opremom za nadzor protoka mora biti operator transportnog sustava koji potvrđuje uparivanje;
- (c) operatori transportnog sustava izvode postupak uparivanja sljedećim uzastopnim koracima:
 - i. operator transportnog sustava koji započinje uparivanje izračunava i šalje obrađene količine plina u roku od 45 minuta od početka ciklusa nominacije ili renominacije;
 - ii. operator transportnog sustava koji potvrđuje uparivanje izračunava i šalje obrađene količine plina u roku od 90 minuta od početka ciklusa nominacije ili renominacije;
 - iii. operatori susjednih transportnih sustava šalju potvrđene količine plina korisnicima mreže i najavljuju protok plina kroz točku spajanja plinovoda u roku od dva sata od početka ciklusa nominacije ili renominacije. Ovim uzastopnim koracima ne dovodi se u pitanje <...> najkraće vrijeme trajanja prekida <...> o kojem zajedničku odlučuju operatori susjednih transportnih sustava i stavka 2. točke (d) ovog članka. Standardno najkraće vrijeme trajanja prekida za određeni plinski sat iznosi četrdeset i pet minuta od početka ciklusa renominacije za taj plinski sat. Ako dva operatora transportnih sustava žele skratiti vrijeme trajanja prekida, svaki sporazum koji zaključe operatori transportnih sustava s tim u vezi podliježe odobrenju nadležnog nacionalnog regulatornog tijela.

Članak 9.

Pravila za raspodjelu količina plina

1. U pogledu raspodjele količina plina, operatori susjednih transportnih sustava uspostavljaju pravila kojima se osigurava dosljednost između dodijeljenih količina na objema stranama točke spajanja plinovoda.
2. Osim ako je u sporazumu o međudržavnim spojnim plinovodima dogovoreno drukčije, operatori transportnih sustava upotrebljavaju račun za operativno uravnoteženje. Operator transportnog sustava koji nadzire mjernu opremu ponovno izračunava račun za operativno uravnoteženje s potvrđenim količinama i dostavlja ga operatoru ili operatorima susjednih transportnih sustava.
3. Ako se primjenjuje račun za operativno uravnoteženje:
 - (a) razlika u usmjeravanju dodjeljuje se na račun za operativno uravnoteženje operatora susjednih transportnih sustava, a količine koje svaki operator susjednih transportnih sustava dodjeljuje svojim korisnicima mreže jednake su potvrđenim količinama;
 - (b) operatori susjednih transportnih sustava održavaju bilancu računa za operativno uravnoteženje što je moguće bliže nuli;
 - (c) za limite računa za operativno uravnoteženje uzimaju se u obzir specifične karakteristike svake točke spajanja plinovoda i/ili spojenih transportnih mreža, a osobito:
 - i. fizičke karakteristike točke spajanja plinovoda;
 - ii. skladišni kapacitet plinovoda svake transportne mreže;
 - iii. ukupni tehnički kapaciteti u točki spajanja plinovoda;
 - iv. dinamika protoka plina u spojenim transportnim mrežama.

Ako se dosegnu utvrđeni limiti računa za operativno uravnoteženje, operatori susjednih transportnih sustava mogu se dogovoriti da te limite povećaju radi dodjeljivanja količina

korisnicima mreže koje su jednake njihovim potvrđenim količinama ili, u suprotnom, proporcionalno dodijeliti količine mrežnim korisnicima na temelju izmjerene količine.

4. Operatori susjednih transportnih sustava mogu se dogovoriti da zadrže ili uvedu pravilo za raspodjelu koje nije račun za operativno uravnoteženje, pod uvjetom da se to pravilo objavi i da se korisnici mreže pozovu da daju komentare o predloženom pravilu za raspodjelu u razdoblju od najmanje dva mjeseca od objavljivanja pravila za raspodjelu.

Članak 10.

Komunikacijski postupci u slučaju izuzetnih događaja

1. Operatori susjednih transportnih sustava osiguravaju da su uspostavljeni komunikacijski postupci kojima se omogućuje brza i istovremena komunikacija u slučajevima izuzetnih događaja. Osim ako je dogovoreno drukčije, komunikacija između uključenih operatora transportnih sustava obavlja se usmenom komunikacijom na engleskom jeziku radi informiranja, nakon čega slijedi elektronička pismena potvrda.

2. Operator transportnog sustava pogođen izuzetnim događajem mora barem izvijestiti svoje korisnike mreže u pogledu točaka (b) i (c) ovog stavka ako postoji potencijalni utjecaj na potvrđene količine i operatora ili operatore susjednih transportnih sustava u pogledu točaka (a) i (c) ovog stavka o pojavi tog izuzetnog događaja te osigurati sve potrebne informacije o:

- (a) potencijalnom utjecaju na količine i kvalitetu plina koji se može transportirati kroz točku spajanja plinovoda;
- (b) potencijalnom utjecaju na potvrđene količine za mrežne korisnike aktivne na predmetnoj točki ili točkama spajanja plinovoda;
- (c) očekivanom i stvarnom završetku izuzetnog događaja.

3. <...>

Članak 11.

Rješavanje sporova koji proizlaze iz sporazuma o međudržavnim spojnim plinovodima

1. Operatori susjednih transportnih sustava pokušavaju prijateljski riješiti sve sporove koji proizlaze iz sporazuma o međudržavnim spojnim plinovodima ili u vezi s njima te u njima utvrđuju mehanizam rješavanja sporova za one sporove koji se ne mogu prijateljski riješiti.

U okviru mehanizma rješavanja sporova navodi se barem:

- (a) pravo koje se primjenjuje; i
- (b) nadležni sud ili uvjeti imenovanja stručnjaka u okviru institucionalnog foruma ili na *ad hoc* osnovi, što može uključivati arbitražu.

<...>

2. <...>

Članak 12.

Postupak izmjena

1. Operatori susjednih transportnih sustava uspostavljaju transparentan i detaljan postupak izmjene svojeg sporazuma o međudržavnim spojnim plinovodima koji se treba pokrenuti pismenom obavijesti jednog od operatora transportnih sustava.

2. Ako se operatori susjednih transportnih sustava ne uspiju dogovoriti o postupku izmjene, mogu upotrijebiti mehanizme rješavanja sporova uspostavljene u skladu s člankom 11.

POGLAVLJE III.

JEDINICE

Članak 13.

Zajednički skup jedinica

1. Svi operatori transportnih sustava za sve razmjene podataka i objavu podataka u vezi s Uredbom (EZ) br. 715/2009 upotrebljavaju zajednički skup jedinica utvrđen ovim člankom.

2. Za parametre tlaka, temperature, volumena, gornje ogrjevne vrijednosti, energije i Wobbeova indeksa operatori transportnih sustava upotrebljavaju:

- (a) tlak: bar;
- (b) temperatura: °C (Celzijevi stupnjevi);
- (c) volumen: m³;
- (d) gornja ogrjevna vrijednost (Hg): kWh/m³;
- (e) energija: kWh (na temelju Hg);
- (f) Wobbeov indeks: kWh/m³ (na temelju Hg).

Kod tlaka operatori transportnih sustava navode odnosi li se na apsolutni tlak (bar (a)) ili razliku tlakova (bar (g)).

Referentni uvjeti za volumen jesu 0°C i 1,01325 bar (a). Za Hg, energiju i Wobbeov indeks referentna standardna temperatura izgaranja iznosi 25°C.

Svaki put kad operatori transportnih sustava dostavljaju podatke o volumenu, Hg, energiji i Wobbeovu indeksu, oni moraju navesti referentne uvjete pri kojima su te vrijednosti izračunate.

3. Kad je jedna **Ugovorna strana** spojena samo s jednom drugom **Ugovornom stranom ili jednom** državom članicom **Europske unije**, operatori prijenosnih sustava i strane s kojima komuniciraju mogu se dogovoriti da za razmjenu podataka u vezi s uredbom (EZ) br. 715/2009 nastave upotrebljavati druge referentne uvjete, ovisno o odobrenju njihovih nacionalnih regulatornih tijela.

Članak 14.

Dodatne jedinice

Operatori transportnih sustava i strane s kojima komuniciraju u vezi s Uredbom (EZ) br. 715/2009 mogu se dogovoriti da za razmjenu podatka ili objavu podataka osim zajedničkog skupa jedinica upotrebljavaju dodatne jedinice ili referentne uvjete. U takvoj situaciji konverzija između različitih referentnih uvjeta izvodi se na temelju stvarnog sastava plina. Ako relevantni podaci o sastavu plina nisu raspoloživi, korišteni konverzijski faktori moraju biti u skladu s postupcima opisanima u Prilogu koji se temelji na normi EN ISO 13443 “Prirodni plin – Standardni referentni uvjeti”, verziji koja se primjenjuje u tom trenutku.

POGLAVLJE IV.
KVALITETA PLINA I ODORIZACIJA

Članak 15.

Upravljanje ograničenjima prekogranične trgovine zbog razlika u kvaliteti plina

1. Operatori transportnih sustava surađuju kako bi se izbjegla ograničenja prekogranične trgovine zbog razlika u kvaliteti plina. Te radnje, koje u svom uobičajenom radu započinju i izvršavaju operatori transportnih sustava, mogu, između ostalog, uključivati razmjenu i miješanje.
2. Ako predmetni operatori transportnih sustava ne mogu izbjeći ograničenje prekogranične trgovine zbog razlika u kvaliteti plina i ako to ograničenje prepoznaju nacionalna regulatorna tijela, ta tijela mogu od operatora transportnih sustava zatražiti da u roku od 12 mjeseci u slijedu izvedu radnje iz točaka (a) do (e):
 - (a) da, bez mijenjanja specifikacija kvalitete plina, surađuju i razvijaju tehnički izvedive mogućnosti, koje mogu uključivati obveze protoka i tretiranje plina, kako bi se uklonilo prepoznato ograničenje;
 - (b) da zajednički provedu analizu troškova i koristi tehnički izvedivih mogućnosti radi utvrđivanja ekonomski djelotvornih rješenja, u kojoj se mora navesti raspodjela troškova i koristi po kategorijama predmetnih strana;
 - (c) da procjenjuju vrijeme potrebno za primjenu svake mogućnosti;
 - (d) da provedu javnu raspravu o utvrđenim izvedivim rješenjima i uzmu u obzir rezultate rasprave;
 - (e) da podnesu zajednički prijedlog za uklanjanje prepoznatog ograničenja, uključujući vrijeme potrebno za primjenu, koji se temelji na analizi troškova i koristi i na rezultatima javne rasprave, svojim nacionalnim regulatornim tijelima radi odobrenja te ostalim nacionalnim nadležnim tijelima svake uključene države članice radi obavješćivanja.

Ako se predmetni operatori transportnih sustava ne uspiju dogovoriti oko rješenja, svaki operator transportnog sustava odmah izvješćuje svoje nacionalno regulatorno tijelo.

3. Prije donošenja odluke u skladu sa stavkom 2. točkom (e), svako nacionalno regulatorno tijelo savjetuje se s nacionalnim regulatornim tijelima predmetnih država članica. Pri donošenju odluke svako nacionalno regulatorno tijelo uzima u obzir mišljenja susjednih nacionalnih regulatornih tijela kako bi se na temelju uzajamnog dogovora donijela usklađena odluka.

Članak 16.

Kratkoročno praćenje kvalitete plina – objava podataka

Operatori transportnih sustava na svojoj internetskoj stranici najmanje jednom svakog sata tijekom plinskog dana za svaku točku spajanja plinovoda objavljuju Wobbeov indeks i gornju ogrjevnost vrijednost plina koji izravno ulazi u njihove transportne mreže na svim fizičkim točkama spajanja plinovoda. **Iznimno, za točke spajanja plinovoda bez odgovarajuće mjerne opreme u trenutku donošenja ove Uredbe, učestalost objave Wobbeova indeksa i gornje ogrjevne vrijednosti je jednom po plinskom danu. U takvim slučajevima, operator transportnog sustava je dužan bez odgode podnijeti zahtjev za izuzeće nadležnom regulatornom tijelu. Zahtjev za izuzeće mora sadržavati prijedlog o ugradnji odgovarajuće mjerne opreme s točnim rokom puštanja te opreme u rad koji ne može biti dulji od dvije. Izuzeće moraju potvrditi regulatorna tijela koja imaju nadležnost nad operatorima susjednih transportnih sustava. ENTSOG objavljuje na svojoj središnjoj platformi <...>, utemeljenoj u skladu s točkom 3.1.1.(1)(h) Priloga I. Uredbi (EZ) br. 715/2009, poveznice na relevantne informacije na internetskim stranicama operatora transportnih sustava.**

Članak 17.

Pružanje informacija o kratkoročnim varijacijama u kvaliteti plina

1. Ovaj se članak primjenjuje na točke spajanja plinovoda i na ostale točke na transportnim mrežama na kojima se mjeri kvaliteta plina.
2. Operator transportnog sustava može odabrati jednu ili više od sljedećih strana koje će od njega primati informacije o varijacijama u kvaliteti plina:
 - (a) krajnji potrošači izravno spojeni na mrežu operatora transportnog sustava na čije operativne procese negativno utječu promjene u kvaliteti plina ili korisnik mreže koji nastupa u ime krajnjeg potrošača na čije operativne procese negativno utječu promjene u kvaliteti plina u situaciji kad nacionalna pravila ne omogućuju izravan ugovorni odnos između operatora transportnog sustava i njegovih izravno spojenih krajnjih potrošača;
 - (b) operatori distribucijskih sustava izravno spojeni na mrežu operatora transportnog sustava sa spojenim krajnjim potrošačima sustava na čije operativne procese negativno utječu promjene u kvaliteti plina;
 - (c) operatori skladišnog sustava izravno spojeni na mrežu operatora transportnog sustava na čije operativne procese negativno utječu promjene u kvaliteti plina.
3. Svaki operator transportnog sustava:
 - (a) sastavlja i održava popis strana koje imaju pravo primati indikativne informacije o kvaliteti plina;
 - (b) surađuje sa stranama s prethodno navedenog popisa kako bi procijenio:
 - i. relevantne informacije o parametrima kvalitete plina koje je potrebno dostaviti;
 - ii. učestalost dostavljanja informacija;
 - iii. rok;
 - iv. komunikacijsku metodu.
4. Stavkom 3. operatorima transportnog sustava ne nameće se obveza ugradnje dodatne opreme za mjerenje ili predviđanje, osim ako drukčije ne zahtijeva nacionalno regulatorno tijelo. Informacije iz stavka 3. točke (b) podtočke i. ovog članka daju se kao najbolja procjena operatora transportnog sustava u određenom trenutku i za internu upotrebu primatelja informacija.

Članak 18.

Dugoročno praćenje kvalitete plina u transportnim sustavima

1. ENTSOG svake dvije godine objavljuje rezultate dugoročnog praćenja i predviđanja kvalitete plina za transportne sustave kako bi utvrdio moguća kretanja parametara kvalitete plina i njihovu moguću varijabilnost tijekom sljedećih deset godina. Prvi rezultati dugoročnog praćenja i predviđanja kretanja objavljuju se zajedno s desetogodišnjim planom razvoja mreže iz 2017.
2. Praćenje i predviđanje temelji se na ulaznim podacima prikupljenima u okviru regionalne suradnje uspostavljene u okviru ENTSOG-a u skladu s člankom 12. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 715/2009.
3. Dugoročnim praćenjem i predviđanjem kvalitete plina obuhvaćeni su barem Wobbeov indeks i gornja ogrjevna vrijednost. Nakon savjetovanja s dionicima iz stavka 8. mogu se uključiti dodatni parametri kvalitete plina.

4. Dugoročnim praćenjem i predviđanjem kvalitete plina utvrđuju se mogući novi izvori opskrbe sa stajališta kvalitete plina.
5. Kako bi se utvrdile referentne vrijednosti parametara kvalitete plina za pojedine izvore opskrbe koji se upotrebljavaju u praćenju i predviđanju, analiziraju se prethodne godine. Takvi podaci mogu se zamijeniti ulaznim podacima dionika koji su rezultat postupka uključivanja dionika iz stavka 8.
6. Za svaki obrađeni parametar kvalitete plina i svaku regiju analizom se dobiva raspon u kojem će se parametar vjerojatno kretati.
7. Dugoročno praćenje i predviđanje kvalitete plina mora biti dosljedno i usklađeno s desetogodišnjim planom razvoja mreže Unije ENTSOG-a, koji se istodobno priprema.
8. Postupak uključivanja dionika koji se upotrebljava za desetogodišnji plan razvoja mreže Unije proširuje se kako bi se uključila kvaliteta plina. U tom postupku dionike se poziva da ENTSOG-u iznesu svoja stajališta o razvoju parametara kvalitete plina izvora opskrbe.

Članak 19.

Upravljanje ograničenjima prekogranične trgovine zbog razlika u praksama odorizacije

1. Ako predmetni operatori transportnih sustava ne mogu izbjeći ograničenje prekogranične trgovine zbog razlika u praksama odorizacije i to ograničenje prepoznaju nacionalna tijela, ta tijela mogu od operatora transportnih sustava zatražiti da u roku od šest mjeseci postignu sporazum o rješenju prepoznatog ograničenja, koji može uključivati razmjenu i obveze protoka. Predmetni operatori transportnih sustava šalju sporazum svojim nacionalnim tijelima radi odobrenja.
2. Ako se predmetni operatori transportnih sustava ne uspiju dogovoriti oko rješenja nakon isteka razdoblja od šest mjeseci iz stavka 1. ili ako se nacionalna tijela slože da predloženi sporazum predmetnih operatora transportnih sustava nije dovoljno djelotvoran da bi se uklonilo ograničenje, predmetni operatori transportnih sustava tijekom sljedećih 12 mjeseci u suradnji s nacionalnim tijelima izrađuju detaljan plan kojim se utvrđuje troškovno najučinkovitija metoda uklanjanja prepoznatog ograničenja na određenoj prekograničnoj točki spajanja plinovoda.
3. Radi ispunjavanja obveza iz stavka 2. predmetni operatori transportnih sustava slijedom izvode sljedeće:
 - (a) razrađuju mogućnosti za uklanjanje ograničenja utvrđivanjem i procjenjivanjem:
 - i. prijelaza na prekogranični fizički protok neodoriziranog plina;
 - ii. mogućeg fizičkog protoka odoriziranog plina u neodoriziranu transportnu mrežu ili njezin dio i spojene daljnje sustave;
 - iii. prihvatljive razine odoranta za prekogranični fizički protok plina;
 - (b) zajednički provode analizu troškova i koristi tehnički izvedivih mogućnosti radi utvrđivanja ekonomski djelotvornih rješenja. U toj analizi:
 - i. mora se uzeti u obzir razina sigurnosti;
 - ii. moraju biti uključene informacije o predviđenim količinama plina koje će se transportirati i o detaljima troškova potrebnih ulaganja u infrastrukturu;
 - iii. mora se navesti raspodjela troškova i koristi po kategorijama predmetnih strana;
 - (c) procjenjuju vrijeme potrebno za primjenu svake mogućnosti;

- (d) provode javnu raspravu o utvrđenim izvedivim rješenjima i uzimaju u obzir rezultate rasprave;
- (e) nacionalnim tijelima radi odobrenja podnose izvediva rješenja zajedno s mehanizmom za povrat troškova i rasporedom za primjenu.

Kad nacionalna tijela odobre jedno rješenje, to se rješenje provodi u skladu s rokom predviđenim točkom (e).

4. Ako nacionalna tijela ne odobre nijedno rješenje dostavljeno u skladu sa stavkom 3. točkom (e) u roku od 6 mjeseci od podnošenja rješenja ili ako predmetni operatori transportnih sustava ne predlože rješenje unutar 12 mjeseci iz stavka 2., prelazi se na prekogranični fizički protok neodoriziranog plina u roku koji odobre nadležna tijela, ali koji je najdulje 4 godine. Nakon potpunog tehničkog prelaska na neodorizirani plin operatori transportnih sustava prihvaćaju tehnički neizbježne razine postupnog smanjivanja preostalih količina odoranta u prekograničnim protocima.

POGLAVLJE V. RAZMJENA PODATAKA

Članak 20. **Opće odredbe**

1. Za potrebe ovog poglavlja “protustrane” znači korisnici mreže aktivni na:
 - (a) točkama spajanja plinovoda; ili
 - (b) objema točkama spajanja i virtualnima točkama trgovanja.
2. Zahtjevi za razmjenu podataka predviđeni u točki 2.2. Priloga I. Uredbi (EZ) br. 715/2009 <...> i ovoj Uredbi između operatora transportnih sustava i od operatora transportnih sustava prema njihovim protustranama ispunjavaju se zajedničkim rješenjima za razmjenu podataka utvrđenima u članku 21.

Članak 21. **Zajednička rješenja za razmjenu podataka**

1. Ovisno o zahtjevima za razmjenu podataka na temelju članka 20. stavka 2., mogu se uvesti i primjenjivati jedna ili više od sljedećih vrsta razmjena podataka:
 - (a) razmjena podataka u obliku dokumenata: podaci se prikupljaju u datoteke i automatski razmjenjuju između odgovarajućih sustava informacijske tehnologije;
 - (b) integrirana razmjena podataka: podaci se izravno razmjenjuju između dviju aplikacija u odgovarajućim sustavima informacijske tehnologije;
 - (c) interaktivna razmjena podataka: podaci se razmjenjuju interaktivno mrežnom aplikacijom putem preglednika.
2. Zajednička rješenja za razmjenu podataka sastoje se od protokola, formata podataka i mreže. Za svaku od vrsta razmjena podataka navedenih u stavku 1. upotrebljavaju se sljedeća zajednička rješenja za razmjenu podataka:
 - (a) Za razmjenu podataka u obliku dokumenata:
 - i. protokol: AS4;

- ii. format podataka: Edig@s-XML ili ekvivalentan format podataka kojim se osigurava ista razina interoperabilnosti, **kako je objavio** ENTSOG <...>.
 - (b) Za integriranu razmjenu podataka:
 - i. protokol: HTTP/S-SOAP;
 - ii. format podataka: Edig@s-XML ili ekvivalentan format podataka kojim se osigurava ista razina interoperabilnosti, **kako je objavio** ENTSOG <...>.
 - (c) Za interaktivnu razmjenu podataka zajednički je protokol razmjene podataka HTTP/S.
- Internet je mreža za sve vrste razmjena podataka iz točaka (a) do (c).
3. <...>

Članak 22.

Sigurnost i dostupnost sustava za razmjenu podataka

1. Svaki operator transportnog sustava i svaka protustrana odgovorni su za osiguravanje poduzimanja odgovarajućih sigurnosnih mjera. Osobito moraju:
 - (a) osigurati komunikacijski lanac kako bi se pružila sigurna i pouzdana komunikacija, uključujući zaštitu povjerljivosti podataka korištenjem enkripcije, zaštitu integriteta i vjerodostojnosti korištenjem potpisa pošiljatelja te zaštitu vjerodostojnosti korištenjem potpisane potvrde prijema;
 - (b) primijeniti odgovarajuće sigurnosne mjere kako bi spriječili neovlašten pristup svojoj informacijskoj infrastrukturi;
 - (c) bez odgode izvijestiti ostale strane s kojima komuniciraju o svakom neovlaštenom pristupu njihovu sustavu koji se dogodio ili se mogao dogoditi.
2. Svaki operator transportnog sustava odgovoran je osigurati dostupnost svojeg sustava i mora:
 - (a) poduzeti odgovarajuće mjere kako bi spriječio da zbog jednog kvara bude nedostupan sustav za razmjenu podataka, uključujući tu kvarove sve do mrežnog priključka ili mrežnih priključaka do jednog ili više pružatelja internetskih usluga;
 - (b) osigurati od pružatelja internetskih usluga odgovarajuće usluge i podršku;
 - (c) na najmanju moguću mjeru svesti trajanje prekida rada zbog planiranog održavanja informatičkih sustava te o prekidu pravovremeno izvijestiti svoje protustrane prije planiranog razdoblja nedostupnosti.

Članak 23.

Primjena zajedničkih rješenja za razmjenu podataka

1. Ovisno o zahtjevima za razmjenu podataka na temelju članka 20. stavka 2., operatori transportnog sustava stavljaju na raspolaganje i primjenjuju sva zajednička rješenja za razmjenu podataka utvrđena člankom 21.
2. Ako su **1. listopada 2018.** između operatora transportnog sustava i predmetnih protustrana uspostavljena rješenja za razmjenu podataka te ako su postojeća rješenja za razmjenu podataka kompatibilna sa člankom 22. i sa zahtjevima za razmjenu podataka na temelju članka 20. stavka 2., postojeća rješenja za razmjenu podataka smiju se i dalje primjenjivati nakon savjetovanja s korisnicima mreže i ovisno o odobrenju nacionalnog regulatornog tijela operatora transportnog sustava.

Članak 24.

Razvojni proces za zajedničke instrumente za upravljanje mrežom

1. Za svaki zahtjev za razmjenu podataka na temelju članka 20. stavka 2. postoji zajednički instrument za upravljanje mrežom koji je razvio ENTSOG u skladu s člankom 8. stavkom 3. točkom (a) Uredbe (EZ) br. 715/2009 <...>. U zajedničkom instrumentu za upravljanje mrežom navodi se koje se zajedničko rješenje za razmjenu podataka odnosi na taj zahtjev za razmjenu podataka kako je navedeno u članku 21. U zajedničkom instrumentu za upravljanje mrežom također se mogu nalaziti specifikacije poslovnih zahtjeva, upravljanje softverskim izdanjima i provedbene smjernice.

2. <...>

POGLAVLJE VI. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 25.

Praćenje primjene

1. Šest mjeseci nakon isteka roka za prijenos i provedbu ove Uredbe Tajništvo Energetske zajednice prati i analizira kako su operatori transportnih sustava proveli poglavlja od II. do V. ove Uredbe <...> i dostavlja svoje izvješće Stalnoj skupini na visokoj razini Energetske zajednice <...>.

2. Najkasnije tri mjeseca nakon isteka roka za prijenos i provedbu ove Uredbe operatori transportnih sustava dostavljaju Tajništvu Energetske zajednice sve potrebne informacije kako bi omogućili Tajništvu Energetske zajednice da postupa u skladu sa svojim obvezama iz stavka 1.

Članak 26.

Stupanje na snagu i provedba

1. Ova Uredba stupa na snagu danom donošenja Odluke Stalne skupine na visokoj razini 2018/02/PHLG-EnC [12. siječnja 2018.] i upućena je Ugovornim stranama.³

2. Svaka Ugovorna strana prenosi i provodi ovu Uredbu najkasnije do 1. listopada 2018.⁴

3. Ova Uredba postaje obvezujuća za sve sudionike na tržištu. Prijenos se provodi bez izmjena strukture i teksta ove Uredbe, osim prijevoda i prilagodbi učinjenih Odlukom 2018/02/PHLG-EnC.

4. Svaka Ugovorna strana obavješćuje Tajništvo Energetske zajednice o dovršenom prijenosu u roku od dva tjedna nakon donošenja takvih mjera.

5. Prilikom prijenosa ove Uredbe, Ugovorne strane zadužuju svoja nacionalna regulatorna tijela za praćenje i provedbu usklađenosti s ovom Uredbom.

³ Tekst ovog stavka odgovara članku 15. Odluke Stalne skupine na visokoj razini 2018/02/PHLG-EnC.

⁴ Tekst stavaka od 2. do 5. odgovara članku 1. Odluke Stalne skupine na visokoj razini 2018/02/PHLG-EnC.

PRILOG

KONVERZIJSKI FAKTORI IZMEĐU REFERENTNIH UVJETA

Referentna temperatura u °C (izgaranje, volumen)	25/20 do 25/0	25/20 do 15/15	25/20 do 0/0	25/0 do 15/15	25/0 do 0/0	15/15 do 0/0
Gornja stvarna ogrjevna vrijednost na temelju volumena	1,0738	1,0185	1,0766	0,9486	1,0026	1,0570
Donja stvarna ogrjevna vrijednost na temelju volumena	1,0738	1,0176	1,0741	0,9477	1,0003	1,0555
Stvarni Wobbeov indeks	1,0736	1,0185	1,0764	0,9487	1,0026	1,0569

Izvor: EN ISO 13443 "Prirodni plin – Standardni referentni uvjeti"